
SA EESTI TERVISHOIU MUUSEUM ARENGUKAVA 2022-2026

EESTI
TERVISE-
MUUSEUM

AVAMEELSELT INIMESEST!

Tervisemuuseumi (TEMU) missioon:

Avada inimeseks olemise ilu, võlu ja valu, et Eesti inimene oleks tervem ja õnnelikum. Läbi esemete ning lugude luua seoseid tervishoiu mineviku, oleviku ja tuleviku vahel.

TEMU visioon:

Tänu muuseumi tegevusele on iga Eesti inimene saanud terviseteadlikumaks, tervemaks ja õnnelikumaks. TEMU on haarav kogemusele keskendunud ruum, mis ärgitab inimesi end tundma ja väärtustama.

Sealhulgas:

- Muuseum on elamuslik meelelahutus- ja õpikeskkond läbi mille aitame inimestel teha teadlikke tervisealaseid valikuid oma heaolu parandamiseks.
- Võimestame külastajaid mõistma oma rolli enda tervise hoidmisel ja tervisevaru suurendamisel.
- Väärtustame inimeseks olemist ja aitame kaasa Eesti inimeste tervelt elatud aastate lisandumisele.
- Talletame Eesti meditsiiniloolist pärandit ja jutustame selle lugu.

Hetkeolukord

Edutegurid

- Muuseumis töötavad avatud meelega, õpihimulised ja pühendunud inimesed.
- Paindlik, kaasaegne ja uuendusmeelne organisatsioon. Tunnustatud tööandja.
- Atraktiivne ja avameelne õpikeskkond (pea pool külastajaskonnast osaleb muuseumihariduses). Toimuvad väga heal tasemel haridustegevused (dets 2022 seisuga õpetajate tagasiside hinne 9,7 (10-pallisel skaalal).
- Auhinnatud näitused, atraktiivselt lahendatud püsiekspositsioon. Väga hea tagasiside külastajatelt (dets 2022 seisuga TripAdvisori hinne 4,5/5 (193 arvustust) ja Google hinne 4,7/5 (1195 arvustust)).
- Laiale sihtrühmale oluline teema, võimalus kõnetada paljusid. Muuseum on oma temaatikalt Eestis ainulaadne.
- Muuseum on väike ja kompaktne, külastus ei võta tervet päeva. Atraktiivne ja ilusas keskkonnas asukoht Tallinna vanalinnas.

Tegevust mõjutavad tegurid

- Kultuuripoliitika prioriteedid ning kultuuri rahastamise kujunemine ja eriti selle vähenemine avaldavad suuremat mõju just väiksematele asutustele.
- Riiklikul tasandil seotakse tihedamalt formaalharidust muuseumiharidusega. Muuseumil on võimalus toetada suuremal määral koolis õppimist.
- Muuseumide jt vaba aja veetmisega seotud keskuste omavaheline konkurents järjest tiheneb (sh ekspositsioonid, haridusprogrammid jm). Kasvab ka konkurents heale tööjõule, sobilike uute töötajate leidmine muutub järjest keerulisemaks.
- Covid-19 levik Eestis ja mujal maailmas, sh usu kasv mitte-teaduspõhisesse lähenemisse.
- Üldine elukalliduse tõus mõjutab nii külastusi kui ka TEMU finantsvõimekust.
- Digilahenduste kiire areng ja mitmekesine turg; külastajate ootused vs muuseumi võimalused.
- Muuseumi asukoht Tallinna vanalinnas ei jää Eesti elanike teekonna peale ning ligipääsetavusega on probleeme. Tallinna ja Eesti turismi areng; muuseumisse jõuab vähe turiste.
- Piiratud tuntus Eesti inimeste seas.
- Strateegiliste partnerite vähesus, kellega koos tegutsedes on mõjusid suurem.
- Ruumiline ressurss on väga piiratud nii TEMU töötajate kui külastajate vaatenurgast. Väike meeskond, iga inimene on arvel.

STRATEEGILISED EESMÄRGID, MÕÕDIKUD JA PEAMISED ALGATUSED EESMÄRKIDE ELLUVIIMISEKS

1. TEMU on laiemalt tuntud. TEMU jõuab rohkemate inimesteni

Meie ambitsioon on arengukava eluea (st viie aasta) jooksul jõuda vähemalt 260 000 inimeseni.

Strateegia on kaheosaline: perioodi jooksul jõuab muuseumimaja vähemalt 230 000 inimest ja muuseum ise jõuab vähemalt 30 000 inimeseni.

TEMU köidab tähelepanu ja hoolitseb selle eest, et terviseteemalised sõnumid ja teadmised jõuaksid elamuslikul moel võimalikult laia ja mitmekesise auditooriumini, kasutades personaalseid sõnumeid sobivates kanalites. Lisaks kommunikatsioonikanalitele toetavad publikuni jõudmist ka virtuaalnäitused, e-pood, digiharidus ja väljaspool muuseumimaja toimuvad tegevused. Sellisel moel täidame oma missiooni kõige paremini. Tervis on oluline kõigile, ka siis, kui nad seda alati ise ei teadvusta.

Muuseumi peamised sihtrühmad on:

- pered
- õpilasgrupid
- üksikkülastajad (täiskasvanud, eakad)
- ettevõtete töötajad

MÕÕDIKUD AASTAL 2026:

- külastajate arv muuseumis: 55 000 aastas
- kaubamärgitutus: Eesti viie tuntuima muuseumi hulgas
- omakanalid:
 - sotsmeedia jälgijaid: 13 500
 - uudiskirja kliendibaas: 9 000
 - kodulehe unikaalsete külastuste arv kuus: 7 000
 - taskuhäälingu kuulamiste arv: 30 000

Muuseumi identiteedi arendamine

Tähelepanu ja huvi äratamiseks on tänases info ülekülluses vajalik köitev disain ja läbimõeldud kaubamärk, s.h muuseumi nimi. Loomes kuvandit ja toetame uue kaubamärgi turuletoomist brändikampaaniatega ning avalike suhetega. TEMU töötajad kannavad endas ühtset arusaama muuseumi missioonist ja strateegilistest eesmärkidest.

Laiendame muuseumikogemust trükiste ja meenetega

Loome ja vahendame omanäolisi, kvaliteetseid TEMU sihtrühmi kõnetavaid meeneid, mänge ja trükiseid (näitusekataloogid, raamatud jm publikatsioonid). Eluterve huumor teeb olemise rõõmsamaks.

Edukas e-pood

Meie meened, trükised, piletid ja kinkekaardid on kättesaadavad muuseumis kohapeal ja sõltumata TEMU lahtiolekuaegadest ka veebipoes. E-pood on hästi toimiv ja kasumlik.

Vanalinna muuseumide ühisprojektid

Ühisprojektid koostöös teiste vanalinnas asuvate muuseumidega (Õhtumuuseum, Laia tn festival, MÖÖ festival jne). Tõstame teadlikkust, muuseumide maine tõuseb.

Edulugude jagamine

Oleme uhked oma edulugude üle ega salga ka eksimusi. Õpime neist ning jagame saadud kogemusi nii Eestis kui välismaal.

Seinad ei piira

Teemanäituste eluiga on võimalikult pikk ning mõjususe suur. Meie näitused jõuavad eri teid pidi laiema publikuni (nt plakatid kooli, satelliit-programmid, filmid, videod jne). Teemanäitustel on palju erivormilisi väljundeid (nt virtuaalnäitused). Sihtkoha vajaduste järgi loodud rändnäitused viivad muuseumi väljapoole muuseumi hoonet ja aitavad sõnumeid laiemalt levitada.

TEMU taskuhääling Sünaps vahendab ja ühendab lugusid inimkehast, meditsiiniajaloost ja popkultuurist.

Regionaalne kohalolu

TEMU on rohkem ja uhkem kui kunagi varem. Et jõuda iga eestlaseni vajame laiemat kohalolu üle Eesti. Läbi regionaalse kohalolu saame palju ära teha selleks, et Eesti inimeste vaimne, füüsiline ja sotsiaalne heaolu ei halveneks. Mini-TEMU'd on vähemalt veel kolmes kohas peale Tallinna. Saame laiemalt taaskasutada juba olemasolevat sisu, eksponeerimise võimalusi ja haridustegevusi on mitmes kohas.

Muuseum on parim tööriist tervise teemade näitlikustamiseks ja vahendamiseks, nii saavad inimesed teha paremaid enda tervist puudutavaid otsuseid.

Teemakeskused Tallinnasse

Selleks, et põhjalikult avada ühiskonnale olulisi teemasid (vaimne tervis, tervislik toitumine jms) ning omada suuremat mõju inimeste tervisekäitumisele on muuseumil vaja rohkem ressursi (ruumid ja inimesed) ja häid partnereid, kellega toimub läbimõeldud järjepidev koostöö. Tallinnasse loodavad teemakeskused annavad võimaluse käsitleda teemasid süvitsi. Samas on keskused tänapäevased kokkutulekukohad erinevatele sihtgruppidele, olles atraktiivne sümbioos haridus-, heaolu- ja kogukonnakeskustest. Sidudes endas erinevaid funktsionaalsuseid, mis üksteist täiendavad suurendab nii mõju kui ka külastatavust. Keskuse kasutamiseks on põhjuseid palju (näitus, raamatukogu, kohvik, nõustajad, õppetegevus).

2. TEMU on avameelne õpikeskkond, mille arendamisel lähtume muuseumikogu ja uurimuste abil loodud teadmistest ja disainmõtlemisest.

Avameelse õpikeskkonna ja selle vahendamise moodustavad muuseumi põhitegevused (näitused, kogud, muuseumitunnid, publikuprogrammid, kommertsteenused).

Jälgime ja hindame pidevalt külastajakogemust muuseumitundide, näituste ja teiste teenuste puhul. See on meile sisendiks teenuste arendamisel ja uute teenuste väljatöötamisel.

Hoolitseme selle eest, et teaduspõhine sisu käiks ajaga kaasas: et püsinäitus uueneks pidevalt, muuseumikogud saaksid uut kasutamistväärt materjali, teemanäituste ja muuseumitundide sisu vastaks värsketele teadmistele. Pöörame tähelepanu sellele, et meil oleks võimalikult palju erinevaid käed-külge õpivahendeid ja näitlikustavat materjali, mis aitavad teemasid mõista.

Räägime avameelselt ka nendel teemadel, mis on kohati kultuuriliste traditsioonide ja tabude tõttu ühiskonnas vähe tähelepanu saanud.

MÕÕDIKUD AASTAL 2026:

- külastaja rahulolu indeks vähemalt 7,5 (10-pallisel skaalal)
- Google-keskkonna ja TripAdvisori hinne vähemalt: 4,5 (5-pallisel skaalal)
- vähemalt 1 teemanäitus ja 2 uut virtuaalnäitust aastas
- digiteeritud ja avalikkusele kättesaadavate museaalide hulk: 100%

Külastajakesksus

Iga teenuse väljatöötamise aluseks on sihtgrupi määratlemine ning ekspertide, siht- ja sidusgruppide kaasamine. Kasutame disainmõtlemise meetodeid, mis tagab kvaliteetsema teenuse. Vürtsitame oma heal tasemel teenindust positiivse psühholoogia elementidega ja ühtlustame teeninduskvaliteeti.

Tunneme oma külastajat läbi ja lõhki

Viime läbi regulaarseid, sihtgrupi- ja teenustepõhiseid rahulolu-uuringuid, mis on sisendiks muuseumitöö planeerimisel, arendamisel ja otsuste langetamisel.

Targalt eksponeeritud

Lähene teemadele loominguliselt ja julgelt ning kasutame oma ressursse optimaalselt nii näituste kui ka teiste teenuste väljatöötamisel. Teeme vähemaga rohkem. Meil on mitmekesised ja üllatavad esitlusviisid (s.h tehnilised lahendused) ning rikkalik meetodite valik. Kaasame oma külastajaid erineval moel nii näitustel kui ka haridustegevustes.

Loome ilu

Emotsionaalselt kõnetav keskkond, õppevahendid ja materjalid loovad sobivad eeldused huvi tekitamiseks. Seepärast vahendame oma teaduspõhist sisu esteetiliselt köitvas vormis. Toetame kunsti ja teaduse sümbioosi läbi valdkondade lõimimise (nt kunstitunnid muuseumis). Inimeses peab kõik ilus olema!

Kogume elu

Viime läbi vähemalt 2 kogumiskampaaniat (nt tänapäevased esemed, meditsiinitehnika areng), mis aitavad kogusid täiendada. Alustame meie kogu täiendamist digitaalsete museaalidega (lugude kogumine, rahvameditsiin jne). Kasutame olemasolevaid kogusid aktiivsemalt muuseumitundides ja ammutame neist meenetele kujunduse loomisel inspiratsiooni. 2024. aasta lõpuks on muuseumikogu täies mahus MUISi kantud ja digiteeritud. Teeme digiteeritud muuseumikogud kättesaadavaks muuseumi kodulehelt.

Muuseumikogu mõtestamine

Muuseumitöö tähendusloome algab tööst kollektsiooniga. Hästi uuritud muuseumikogu baasil saame kõnekalt pakkuda mõistmist meditsiinivaldkonna arengust läbi ajaloo ning süvendada inimestes kuuluvustunnet ja austust pärandi vastu. Teadmiste vahendamiseks publikule peame seisma kindlal pinnal ja usaldusväärset teadmist juurde looma. Kolleksiooni uurimine ja vahendamine annab panuse ka teadustulemuste populariseemisse laiemalt.

Selge sõnum

Tõlgime keerulise teaduskeele arusaadavasse vormi ning vahendame seda sihtgrupile vastaval tasemel ja sobilike meetoditega. Loome elulisi seoseid valdkonnasiseselt, -üleselt ja -vaheliselt. Räägime nii lihtsalt kui võimalik. Kõik näitused ja muuseumitunnid kannavad selget sõnumit.

Uus püsiekspositsioon

Hakkame planeerima uut püsinäitust. Parimal juhul võiks see valmis olla 2026. aasta lõpuks. Täpsem fookus oleneb teistest laienemisega seotud plaanidest

3. TEMU muuseumihariduse tase on Eesti parim, toetades ja täiendades formaalharidust. TEMU on muuseumihariduse vallas eelistatuim partner koolidele.

TEMU on hea partner koolidele. Aitame rikastada õppekava ning toetame õpilasi ja õpetajaid inimest ja tervist puudutavate teemade õppimisel. Haridusprogramm on mitmekesine ning osalejatele haarav, meeleolukas ja eakohane. Muuseumitunnid on metoodiliselt varieeruvad, toetades osalejate iseseisva- ja grupitöö oskuseid.

Külastusjuhtide tiimi moodustavad meie valdkonna asjatundjad, kes loovad ja viivad läbi programme eri vanuses sihtrühmadele. Külastusjuhtidel on väga head teadmised muuseumihariduse spetsiifikast ning vähemalt baasteadmised pedagoogikast. Uute programmide loomisel lähtume disainmõtlemisest, töötades välja sihtrühmale hästi sobivad lahendused.

MÕÕDIKUD AASTAL 2026:

- juhendatud muuseumitunde ja -tuure aastas kokku 1125 tk; neis osalejate arv aastas 27 000 inimest
- õpetajate keskmine soovitusindeks vähemalt 9,0 (10 pallisel skaalal)

TEMU haridusstrateegia loomine

Muuseumil on uuenev haridusstrateegia, mis määrab ära peamised arengusuunad ja seab fookuse olulisemate teemade lõikes. TEMU haridusstrateegia on kooskõlas riikliku haridusstrateegiaga 2035.

TEMU-l on kaasaegne digiõppe strateegia. Lisaks muuseumis kohapeal toimuvale õppetööle pakume kvaliteetseid digitaalseid õppematerjale. Muuseumi e-õppe veebileht koondab kokku tõenduspõhise info inimest ja tema tervist puudutavate teemade kohta.

Muuseum kohvris

TEMU läheb koolidesse kohale, et viia muuseumitunnid õpilasteni, kes ise muuseumisse sageli ei jõua. Koostöös sihtrühmaga on välja töötatud koolikeskkonnas hästi toimiv ja haarav programmi sisu. Koosloomes arendatakse ja täiendatakse sisu regulaarselt.

Õpilased tasuta muuseumisse

Otsime võimalusi kuidas õpilasgrupid saaksid muuseumis käia tasuta, et muuseumisse tulek ei jääks rahapuuduse tõttu ära. Luua võrdne võimalus külastada muuseumi majanduslikult vähem kindlustatud lastele. Töötame selle nimel, et muuseumiharidus kui formaalhariduse toetaja saavutaks süsteemse ja õppekavapõhise rahastamise Tallinna Haridusameti ja/või Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt.

Kogukondadega teadlikum suhete loomine

Kasvatada muuseumi ümber sidus- ja huvigruppe, kellega koos arendame haridusvaldkonnale olulisi ja huvipakkuvaid teenuseid. Esmajoones tegeleme õpetajatega (täiendkoolitused, inspiratsioonipäevad, fookusgrupid), kuna TEMU suurim sihtrühm on koolilapsed.

4. TEMU on inimesi väärtustav, paindlik, efektiivselt majandatud kaasaegne organisatsioon.

Valime oma tiimi hoolikalt. Väärtustame inimesi, kes aitavad muuseumi võimekust kasvatada, ideid ellu viia ja tagavad oma erisusega mitmekesise vaatenurga.

Läbi ressursipõhise mõtlemise ja teadliku tegutsemise tagame TEMU finantsilise heaolu, mis võimaldab meil muuseumi lennukad ideed teostada, et luua külastajatele suuremat väärtust.

Töötajate mitmekesised rollid ja läbipõimunud vastutusala tagavad paindliku struktuuri ning arengukava eduka elluviimise ja tulemuslikkuse. Kõik tööprotsessid on järjepidevas arengus ning neist võimalikult paljud on automatiseeritud. Meie efektiivsuse tagab nutikas tegutsemine, mida toetavad sobilikud tehnoloogilised lahendused.

Nagu inimene, on muuseumgi üks terviklik organism, mille kõik osad on pidevaks edasiliikumiseks tähtsad.

MÕÕDIKUD AASTAL 2026:

- töötajate rahulolu indeks vähemalt 4,5 (6-pallisel skaalal)
- Peresõbraliku tööandja kuldtaseme hoidmine
- CAF kvaliteedijuhtimise mudeli punktisumma vähemalt 350
- Rohelise muuseumi sertifikaat
- omatulu (müügitulu ja projektidest saadud tulu) vähemalt 20% kogutulust

Peresõbraliku tööandja kuldmärgise hoidmine

2021. aastal pälvitud peresõbraliku tööandja kuldmärgise hoidmiseks vaatame üle olemasoleva tegevuskava ning viime sisse vajalikud muudatused. Jätkame töötajasõbraliku organisatsioonikultuuri kujundamist. Anname endast parima, et saadud kuldtase paari aasta pärast toimuval jätkuhindamisel säiliks. Usume, et töö ja pereelu sujuv ühildamine aitab vähendada stressi, tõstab töötajate motivatsiooni, rahulolu ja lojaalsust ning aitab kaasa avatud ja meeldiva õhkkonna loomisele.

Tööandja brändi arendamine

Selleks, et olla edukas aina suurema konkurentsiga tööjõuturul on vaja tugevat tööandja brändi. Mida paremini on tööandja poolt pakutav kooskõlas sihtrühma ootustega, seda atraktiivsemana tööandjat tajutakse. Positsioneerimine end tööturul, loome töötaja

väärtuspakkumise ning töötame välja TEMU iseloomustavad ühtsed sõnumid, mida kasutame nii värbamis- kui ka sisekommunikatsioonis. Hoolitseme selle eest, et õiged inimesed on õigetel kohtadel.

Töötajate arendamine ja toetamine

TEMU töötajad mõtlevad ja tegutsevad ressursipõhiselt ning on hea planeerimisoskusega. Külustusjuhtide pädevus erinevatel teemadel (digi, rühmadünaamika, haridusteenuste läbiviimise tase, sisulised teadmised, esinemisoskus) on tõusnud. Kõikidele töötajatele on viidud läbi DiSCi käitumisprofiil, mis tõstab igaühe eneseteadlikkust ning aitab inimestevahelist suhtlust paremaks muuta. Tiimiliidrite juhtimisoskused on supertasemel. Toetame läbimõeldult kogu meeskonna arengut ja saavutame seeläbi koostöö ja sünergia.

Tegutseme nutikalt

Oleme eesmärgipärased ja oma tegevuses mõtestatud. Suudame koos toimima panna loovusele avatud mõtteruumi ja läbimõeldud tööplaanid – need kaks poolt ei välista teineteist ning on mõlemad olulised. Kasutame oma ressursi optimaalselt.

TEMU efektiivne majandamine

Muuseum on majandatud efektiivselt ja eesmärgipäraselt. Muuseumi arengukava on koos tegevusplaaniga regulaarselt kasutuses ning aluseks otsuste langetamisel. Eelarvestamine toimub osakonna- ja projektipõhiselt. Otsime erinevaid finantseerimise võimalusi.

CAF kvaliteedijuhtimise mudeli rakendamine

TEMU jätkab CAF mudeli rakendamist ning seeläbi tõstame kvaliteedijuhtimise ja juhtimiskvaliteedi taset. CAF abil tõuseb fookusesse püsiv ja teadlik siht teha õigeid asju õigesti, kohe algusest peale. Süsteemse ja teadvustatud tegevuse kaudu paraneb organisatsiooni tulemuslikkus, jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime.

2022 aasta jooksul võtsime fookusesse protsesside kirjeldamise ja hierarhilisse järjekorda seadmise; klientide, võtmeklientide ja huvigruppide kaardistamise ja analüüsi, tunnustamissüsteemi loomise. Aastal 2024 viime läbi uue hindamise (enesehindamine koos välishindajatega).

Mõõdikute süsteemi loomine

Töötame välja TEMU tegevuste analüüsi ja tulemuslikkuse hindamise süsteemi. Seeläbi oskame hinnata kui edukad oma tegemistes oleme. Süsteemis paneme paika eduka projekti mõõdikud. Süsteem aitab määrata projektide alg- ja sihttasemeid (mida tahame saavutada ja mis on hästi õnnestumise märgid). Muudame mõõdikud kvalitatiivsemaks.

Võrgustikes osalemine ja trendidega kursis olemine

Osaleme aktiivselt erinevates võrgustikes (ICOM, EMÜ, jt), ning hoiame end erialaste trendidega kursis. Osaleme ja/või kutsume kokku Eesti muuseumide valdkonnapõhiseid ümarlaudu, et üksteiselt õppida ja infot vahetada.

Partnerite leidmine

Partnerid on olemas kõikides muuseumi tegevusvaldkondades ning partnersuhete loomisesse ja hoidmisesse panustab iga tiim. Osad partnerid on muuseumiülesed ja teised tiimide põhised. TEMU omab eri tüüpi partnereid:

- klient-partnerid: nt koolid, kellega on sõlmitud raamlepingud;
- asutused, kellelt saame sisulist erialast infot kogumis- ja arendustöök;
- kommunikeerijad, kelle kaasabil jõuame suurema publikuni;
- rahastajad, kes toetavad meie erinevaid ettevõtmisi.

Roheline TEMU

Osaleme Rohelise muuseumi programmis. Tõstame töötajate keskkonnateadlikkust ja käitumise oma tegevustes keskkonnasõbralikult. Teadvustame oma positsiooni kultuuri loojate ja hoidjatena ning teeme seda võimalikult jätkusuutlikult, eelistades taastuvaid ja korduvkasutatavaid ressursse.

